
SEDATIE BIJ DRACHTIGE MERRIES

VRAAG

“Wat is het advies met betrekking tot het gebruik van sedatie (met een alfa2-agonist zoals domidine) bij drachtige merries? Zowel in het begin van de dracht, het midden als op het einde van de dracht.”

ANTWOORD

Alfa2-agonisten worden courant gebruikt als sedativum bij de drachtige merrie. In de literatuur en in de praktijk is er weinig melding van nefaste effecten op het veulen die te relateren zijn aan het gebruik van alfa2-agonisten tijdens de dracht (Tertutt et al., 1994).

Er werden echter wel effecten op de uterus beschreven. Een verhoogde contractiliteit, verminderde doorbloeding en zuurstofvoorziening voor de foetus werden vastgesteld bij het gebruik van verschillende alfa2-agonisten (Le blanc, 1984; Dobrinski et al., 1994; Gibbs, 1995; Hodgson, 2002; Schatzmann, 1994). Deze effecten worden voornamelijk gezien bij herkauwers. Xylazine veroorzaakt hier een meer uitgesproken effect dan detomidine zijnde contracties vergelijkbaar met het effect van oxytocine (Le blanc, 1984; Dobrinski et al., 1994). Om deze reden wordt het gebruik van xylazine afgeraden en geniet detomidine de voorkeur bij het drachtige rund (Riebold, 2001). Bij de merrie werd dit dusdanig niet bewezen; toch wordt er rekening mee gehouden bij de keuze van een alfa2-agonist in de praktijk.

Volgens de auteur kan sedatie van de drachtige merrie doorgaans veilig gebeuren. Het praktisch belang van de effecten van alfa2-agonisten op de uterus weegt bij een gezonde merrie niet op tegen de positieve effecten van het vermijden van stress en pijn, die bij drachtige dieren eveneens negatieve gevolgen kunnen hebben.

REFERENTIES

- Dobrinski I., Lulai C., Barth A.D. (1994). Effects of xylazine on early bovine pregnancy. *Animal Reproduction Science* 36, 25-36.
- Jedruch J., Gajewski Z., Kuussaari J. (1989). The effect of detomidine hydrochloride on the electrical activity of uterus in pregnant mares. *Acta Veterinaria Scandinavica* 30, 307-311.
- Gibbs H.M., Troedsson M. (1995). Effect of acepromazine, detomidine, and xylazine on myometrial activity in the mare. *Biology of Reproduction* 52, 489-493.
- Hodgson D.S., Dunlop C. I., Chapman P.L., Smith J.A. (2002). Cardiopulmonary effects of xylazine and acepromazine in pregnant cows in late gestation. *American Journal of Veterinary Research* 63, 1695-1699.
- Le Blanc M., Hubbell J.A.E., Smith H.C. (1984). The effect of xylazine hydrochloride on intrauterine pressure in the cow. *Theriogenology* 5, 681-690.
- Riebold T.W. (2001). Anesthetic management of cattle. In: Steffey E.P. (editor). *Recent Advances in Anesthetic Management of Large Domestic Animals*. Updated 2005. International Veterinary Information Service, United States.
- Schatzmann U., Jossfk H., Stauffer J.L., Goossens L. (1994). Effects of alpha 2-agonists on intrauterine pressure and sedation in horses: comparison between detomidine, romifidine and xylazine. *Zentralblatt für Veterinarmedizin A* 41, 523-529.
- Tertutt K., Mari O. (1994) The effect of detomidine (Domosedan) on the maintenance of equine pregnancy and foetal development: ten cases. *Equine Veterinary Journal* 20, 323-326.

Dierenarts C. Cuypers,
Vakgroep Heelkunde en Anesthesie van de
Huisdieren, Faculteit Diergeneeskunde, Universiteit
Gent, Salisburylaan 133, B-9820 Merelbeke